

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.341/2023/18.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2023. november 21.

Az ügy tárgya: terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette

Terhelt(ek):

Első fok: Debreceni Törvényszék, 17.B.33/2022/29., ítélet,
tárgyalás, 2022. szeptember 12.

Másodfok: Debreceni Ítéltábla, Bf.III.731/2022/18., végzés,
nyilvános ülés, 2023. február 9.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt és védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt felülvizsgálati indítványát elbírálv a Debreceni Törvényszék 17.B.33/2022/29. számú ítéletét és a Debreceni Ítéltábla Bf.III.731/2022/18. számú végzését hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 22.860 (huszonkettőezer-nyolcszázhatvan) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Debreceni Törvényszék a 2022. szeptember 12. napján kihirdetett 17.B.33/2022/29. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki 9 rendbeli – amelyből 6 rendbeli folytatólagosan elkövetett – terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetében [Btk. 316. § – figyelemmel a Btk. 314. § (1) bekezdés a) és (4) bekezdés a) pontjára], ezért 1 év börtön fokozatú, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte, valamint a szabadságvesztés felfüggesztésének próbaidejére a terhelt pártfogó felügyeletét rendelte el. Rendelkezett a szabadságvesztés büntetés esetleges végrehajtása esetén a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról, továbbá az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság a 2023. február 9. napján meghozott Bf.III.731/2022/18. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] A felülvizsgálati eljárásban irányadó, a jogerős ítéletben megállapított tényállás a következő:

– A terhelt a terhére rótt cselekmények idején cselekménye veszélyességének felismerésében és e felismerésnek megfelelő magatartás tanúsításában paranoid személyiségzavara és évek óta fennálló tartós paranoid zavarral jellemezhető lelki betegsége miatt súlyos fokban korlátozott volt. Tisztában van az elkövetett cselekmény társadalmi megítélésével, morális súlyával és büntetőjogi következményeivel, azonban téves (paranoid) gondolatai miatt úgy érzi, hogy őt akarják tönkretenni, ellehetetleníteni. Paranoid lelki betegsége miatt hasonló cselekményeket ismételtén elkövethet.

– A terheltet a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatala kezdeményezésére a Debreceni Járásbíróság a 2017. február 2. napján kelt 48.P.20.707/2016/31. számú, a Nyíregyházi Törvényszék 2.Pf.21.036/2017/9. számú végzésével 2017. október 25. napján jogerőre emelkedett ítéletével cselekvőképességet részlegesen korlátozó gondnokság alá helyezte, amely a társadalombiztosítási, szociális és munkanélküli ellátás igénylése, illetve az azzal, valamint a munkaviszonyból és munkaviszony jellegű jogviszonyból származó jövedelem 50%-át meghaladó jövedelemmel való rendelkezés, ingó- és ingatlanvagyonnal kapcsolatos rendelkezési jog, családjogi

jognyilatkozatok megtétele, tartási kötelezettséggel kapcsolatos vagyoni döntés meghozatala, közigazgatási, polgári, munkaügyi, büntető-, szabálysértési, peres és nemperes eljárások indítása, ezen eljárások vitele, azokban történő nyilatkozattétel, valamint az egészségügyi ellátással összefüggő jogok gyakorlása terén jelent a terhelt számára korlátozást.

– Egy évekkel ezelőtt lezajlott műtéti beavatkozás okán kezdődött a terhelt notórius perlekedése, melynek során az általa indított peres eljárások számára eredménytelenül végződtek. Mindezek folyamánként tetemes összegű perköltség halmozódott fel, ami miatt – a végrehajtási eljárások nyomán – nyugdíjának nagy része is letiltás alá került. Cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezése is ezen magatartásának következménye volt.

– A terhelt 2015. évtől kezdődően rendszeresen írt sértő, fenyegető hangvételű beadványokat elsősorban a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal, valamint a Debreceni Törvényszék, az Igazságügyi Minisztérium, a Debreceni Járásbíróság felé, azonban 2020. év folyamán ezen magatartása paranoid gondolatai kapcsán kialakult sérelmei miatt igen súlyossá vált.

– A terhelt 2020. július 9. és 2020. szeptember 23. napja közötti időszakban elektronikus leveleket juttatott el az e-mail címéről különböző hatóságok felé, amikben akként fogalmazott, hogy: „amennyiben nem intézkednek, embert fogok ölni, hátralévő életemet börtönben kívánom leélni, barbár, korrupt emberekkel nem akarok tovább szabadlábban élni!”.

– A terhelt a beadványaiban cselekvőképességet korlátozó gondnokság alá helyezésének megszüntetését, a végrehajtási eljárások leállítását, különböző beadványainak, fellebbezéseinek törvény szerinti elbírálását, az általa megjelölt bizonyítékok számára kedvező értékelését jelölte meg mint követeléseket oly módon, hogy amennyiben azokat nem teljesítik, akkor élet elleni bűncselekményt, emberölést fog elkövetni.

– A terhelt lakóhelyén talált asztali számítógépéről, a fenti e-mail címén keresztül 2020. év folyamán, az ott megjelölt időpontokban az alábbi hatóságoknak küldött követelésének teljesítése érdekében fenyegető tartalmú üzeneteket:

- Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatalnak: július 9., szeptember 8., 15. és 23. napján;
- Magyar Országos Közjegyzői Kamarának: július 14. és augusztus 13. napján;
- Debreceni Törvényszéknek: július 9., augusztus 13., szeptember 12. és 14. napján;
- Igazságügyi Minisztériumnak: augusztus 17. és 24., szeptember 8., 15. és 16. napján;
- Debreceni Ítéltáblának: július 9., augusztus 13. és 24. napján;
- Debreceni Járásbíróságnak: július 9., augusztus 17., szeptember 3. és 14. napján;
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal Hajdú-Bihar Megyei Hivatalának: szeptember 23. napján;
- Legfőbb Ügyészségnek: augusztus 13. napján;
- Emberi Erőforrások Minisztériumának: szeptember 8. napján.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt és védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt tartalma szerint a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja és a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerinti okból, felmentés érdekében

[5] A terhelt indítványában és annak kiegészítéseiben arra hivatkozott, hogy az alapvető emberi jogait megsértették, és nem biztosították a jogorvoslathoz való jogát sem.

[6] Szerinte hamis vádat emeltek vele szemben elhallgatva, hogy mi volt a fenyegetés konkrét indoka. Az életmentő gyógyszereire, az élelemre, fűtésre való pénzének elszedésével őt és a feleségét megkínózták.

[7] Sértelmezte, hogy a gondnokság alá helyezése jogalap nélküli volt, hamis szakvéleményeken alapult, valamint, hogy a gondnokai a nyugdíja maradékával nem tudnak elszámolni.

[8] Kifogásolta, hogy a végrehajtási eljárással összefüggésben olyan bíró járt el, aki ellen feljelentést tett.

[9] Álláspontja szerint a büntetőeljárásban eljáró ügyész és a bírók elfogultak voltak, a szakértők hamis szakvéleményt adtak.

[10] A terhelt védője kifejtette, hogy a terhelt az eljárás során tett írásbeli és szóbeli nyilatkozatai során több alkalommal részletesen leírta a saját és házastársa egészségügyi állapotát, és a kérdéses időszakban velük történt eseményeket, amelyeket egészségügyi vészhelyzetként kell értékelni. A nyugdíjkifizetés elmaradása miatt a terhelt és házastársa az életmentő, rendszeres szedésre előírt gyógyszereihez nem jutott hozzá. Ezek az állapotok közvetlen oksági kapcsolatban állnak a nyugdíjkifizetés elmaradásával, azaz az életükre és testi épségükre közvetlen veszélyt jelentett, mely másként nem volt elhárítható.

[11] Ezért a terhelt a veszély elhárításának célszerű módját abban látta, ha az elektronikus üzeneteivel közvetlen nyomást gyakorol a hatóságokra. Álláspontja szerint a terhelt végszükségben járt el, így az általa elkövetett cselekmény nem büntetendő. Kérte a terhelt felmentését bűncselekmény hiányában.

[12] A Legfőbb Ügyészség BF.432/2023/3. számú átiratában a felülvizsgálati indítványokat részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.

[13] Kifejtette, hogy a terhelt nem jelölte meg, hogy a jelen ügyben az első- és másodfokú ügydöntő határozatok meghozatalában részt vett bírák közül kik voltak azok, akiknek az eljárását elfogultnak tartja, az elfogultságot konkrét okkal nem támasztotta alá.

[14] Indokai szerint az a körülmény, hogy a terheltet a elvesztessége folytán a perköltség megfizetésére kötelezték, annak megfizetése elmulasztása miatt a nyugdíjára végrehajtási eljárást vezettek, sem véletlenül, sem más személy által teremtett közvetlen veszélynek nem feleltethető meg. Nem állapítható meg, hogy a terhelt végszükségben cselekedett.

[15] Az öléssel, megöletéssel fenyegetés olyan súlyos hátrány, amely alkalmas komoly félelem keltésére, abban az esetben is, ha az valójában nem eredményes.

[16] A terhelt a fenyegetést több állami szerv előtt, hónapokon keresztül, 25 alkalommal ismételte meg, a kitartó szándék pedig szintén a fenyegetés komolyságát támasztja alá.

[17] Mindezek alapján az ügyészség indítványozta, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn.

III.

[18] A terhelt és védője felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[19] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szemben jogi – nem ténybeli – okból terjeszthető elő. Kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[20] A Be. 650. § (2) bekezdése szerint felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható.

[21] A Be. 659. § (1) bekezdése értelmében a jogkövetkeztetések – így a bűnösség vagy a jogi minősítés megállapításának – helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[22] Kétségtelen, hogy a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a terhelt bűnösségének megállapítására anyagi jogi jogszabálysértéssel került sor.

[23] A védő büntethetőséget kizáró ok fennállására, végszükségre hivatkozott indítványában.

[24] A Btk. 15. § f) pontja szerint az elkövető büntethetőségét, illetve a cselekmény büntetendőségét kizárja vagy korlátozza a végszükség.

[25] A Btk. 23. § (1) bekezdése szerint nem büntetendő annak a cselekménye, aki saját, illetve más személyét vagy javait közvetlen és másként el nem hárítható veszélyből menti, vagy a közérdek védelme érdekében így jár el, feltéve, hogy a cselekmény nem okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett.

[26] A Btk. 23. § (2) bekezdése kimondja, hogy nem büntethető, aki azért okoz nagyobb sérelmet, mint amelynek elhárítására törekedett, mert ijedtségből vagy menthető felindulásból nem ismeri fel a sérelem nagyságát.

[27] A végszükség két jogilag védett érdeknek az összeütközése, ahol az egyiknek a védelme csak a másiknak a megsértésével lehetséges. A végszükségben cselekvő személy véletlenül keletkezett, vagy más személy által teremtett veszélyt hárít el. A veszély elhárításának joga mindenkit megillet szükséghelyzetben, valamint gondatlan bűncselekménnyel szemben.

[28] A végszükség esetében a szabályozás szintjén külön kerül meghatározásra a társadalomra veszélyességet, illetve a bűnösséget kizáró végszükség. Ha a veszélyt kisebb, enyhébb vagy azonos sérelem okozásával hárítják el, mint amivel az fenyegetett, a cselekmény nem veszélyes a társadalomra, míg, ha a megmentett és a feláldozott jogi tárgy vagy a sérelem nagyobb, mint a mentett érték, már csak a büntetendő cselekményt elkövető bűnösségének a kizárása lehetséges.

[29] A Btk. 23. § (1) bekezdése a társadalomra veszélyességet kizáró végszükséget szabályozza, amiből látható, hogy végszükségről csak valamilyen veszélyhelyzetben lehet szó.

[30] A Btk. 23. § (2) bekezdése a bűnösséget kizáró végszükségről rendelkezik, mely esetben a veszélyhelyzetben cselekvő személy büntethetőségét az ijedtség vagy menthető felindulás a beszámítási képességre gyakorolt tényleges hatásától függetlenül kizárja.

[31] Jelen ügyben azonban a végszükség megállapításához szükséges törvényi feltételek nem állnak fenn. Az irányadó tényállás szerint ugyanis a terheltet érintően nem alakult ki közvetlen veszélyhelyzet, annak hiányában pedig a végszükség megállapítása fogalmilag kizárt.

[32] A védő azon hivatkozása, hogy a terhelt által indított peres eljárásokból keletkező perköltség meg nem fizetése miatti végrehajtási eljárás következtében a nyugdíjának egy része letiltásra került, és életkörülményei elnehezültek, nem azonosítható a végszükség fennállásával, és nem teremtett olyan, másként el nem hárítható veszélyhelyzetet, amely indokolhatta volna, hogy különböző hatóságokat élet elleni bűncselekmény elkövetésével fenyegetessen.

[33] Ez a terhelti magatartás nem a személyének egy másként el nem hárítható, közvetlen veszélyből való mentése, hanem olyan hosszabb időszakon keresztül elkövetett élet elleni bűncselekménnyel fenyegető (többszöri) cselekmény volt, amely a társadalmi együttélés szabályainak semmibe vételét mutatja.

[34] Ekként nem állapítható meg két olyan jogilag védett érdeknek a közvetlen veszélyhelyzetből fakadó összeütközése, melynek során az egyiknek a védelme csak a másik megsértésével lehetséges, mivel a terhelt magatartása arra irányult, hogy a vele szemben a végrehajtási eljárás során eljár, illetve a nyugdíjából történő letiltás iránt jog szerint intézkedő hatóságokat – egyoldalúan – erőszakkal (emberöléssel) fenyegetse a számára kedvező intézkedések megteremtése érdekében.

[35] Következésképpen a felülvizsgálati indítvány végszükség fennállására hivatkozó részében alaptalan.

[36] A terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés megvalósulását illetően a Kúria a következőkre mutat rá.

[37] A Btk. 316. §-a szabályozza a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetettét. A törvényi tényállás szerint a bűncselekményt az követi el, aki terrorcselekmény elkövetésével fenyeget.

[38] A Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, aki abból a célból, hogy állami szervet, más államot vagy nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön, a Btk. 314. § (4) bekezdésben meghatározott személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekményt követ el, megvalósítja a terrorcselekmény büntetettét.

[39] A Btk. 314. § (4) bekezdés a) pontja szerint az emberölés [160. § (1)-(2) bekezdés], a testi sértés [164. § (2)-(6) és (8) bekezdés], ugyanezen jogszabályi hivatkozás f) pontja alapján a robbanóanyaggal vagy robbanószerrel visszaélés [324. § (1)-(2) bekezdés] személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekménynek minősül.

[40] A terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetettének jogi tárgya az állam kényszer nélküli működéséhez, a közbiztonsághoz, továbbá az élethez, testi épséghez, a személyek szabadságához fűződő társadalmi érdek.

[41] Elkövetési magatartása a fenyegetés. A fenyegetés fogalmát a Btk. a 459. § (1) bekezdésében írt értelmező rendelkezések 7. pontja alatt definiálja, ezek szerint a fenyegetés: eltérő rendelkezés hiányában súlyos hátrány kilátásba helyezése, amely alkalmas arra, hogy a megfenyegetettben komoly félelmet keltsen. A fenyegetés fogalma alá sorolható bármely, az akarat hajlítására objektíve alkalmas előnytelen következmény lehetőségét előrevetítő magatartás, azonban a büntetőjog – tárgyi oldalon – kizárólag csak ahhoz fűz jogkövetkezményeket, ha a hátrány mértéke is jelentős. Nyilvánvalóan súlyos az a hátrány, amely önmagában is bűncselekményként értékelhető.

[42] A terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette esetében a fenyegetés a tartalmát tekintve speciális az általánosan súlyos hátrányt kilátásba helyező fenyegetések között, hiszen a fenyegetés terrorcselekmény elkövetésére vonatkozik. E bűncselekmény tehát akkor valósul meg, amikor az elkövető terrorcselekmény megvalósításának szándékát juttatja bármely formában – szóban, írásban, ráutaló magatartással, egy vagy több személy előtt – kifejezésre. A fenyegetés közlésével tehát a bűncselekmény befejezett.

[43] A bűncselekmény csak szándékosan, és a célzatra figyelemmel kizárólag egyenes szándékkal valósítható meg.

[44] Az irányadó tényállás szerint a terhelt az általa indított peres eljárások folyamánaként felhalmozódott tetemes összegű perköltség miatti végrehajtási eljárásokból

fakadó sérelmes helyzetet – nyugdíjának nagy része letiltás alá került – kezelte oly módon, hogy különböző hatóságok felé elektronikus leveleket juttatott el, tartalmukat tekintve az „amennyiben nem intézkednek, embert fogok ölni, hátralévő életemet börtönben kívánom leélni, barbár, korrupt emberekkel nem akarok tovább szabadlábban élni!” fordulattal, a cselekvőképességét korlátozó gondnokság alá helyezésének megszüntetését, a végrehajtási eljárások leállítását, különböző beadványainak, fellebbezéseinek „törvény szerinti elbírálását”, és az általa megjelölt bizonyítékok számára kedvező értékelését követelte. Követelésének azzal adott nyomatékot, hogy élet elleni bűncselekményt, emberölést helyezett kilátásba, ha a követelése nem teljesül.

[45] A terrorcselekmény mindig csak más bűncselekmény, mégpedig kizárólag a Btk. 314. § (4) bekezdés a)-i) pontjaiban felsorolt valamely személy elleni erőszakos, közveszélyt okozó, vagy fegyverrel kapcsolatos bűncselekmények közül egy vagy több elkövetésével valósulhat meg. A terrorcselekmény – ezen eszközcselekményen túl – annyi többletelemet foglal magában, hogy az elkövetőnek az adott bűncselekményt a jogszabályi hivatkozás (1) bekezdés a)-c) pontjában felsorolt célzatok valamelyikével kell elkövetnie.

[46] Kétségtelen, hogy a terhelt által küldött elektronikus levelek tartalma alapján szóba jöhető eszközcselekmény az emberölés [Btk. 160. § (1)-(2) bekezdés], a célzat pedig a Btk. 314. § (1) bekezdés a) pontjában írtakkal azonosítható. A terhelt ugyanis konkrét cselekvés érdekében kifejezetten kényszeríteni akarta a hatóságokat a bűncselekmény kilátásba helyezésével.

[47] A Btk. 459. § 7. pontja alapján a fenyegetés fogalma a megfenyegetettben komoly félelem kiváltására való alkalmasságot és nem magát a megnyilvánuló félelmet mint eredményt követeli meg.

[48] A komoly félelem kiváltására való alkalmasság megállapítása pedig nem függhet kizárólagosan attól, hogy az egyes konkrét ügyekben a megfenyegetett személy a fenyegetésre miként reagál. Ez az álláspont oda vezetne, hogy azonos elkövetési magatartások a konkrét sértett szubjektív tulajdonságai által meghatározott reakcióitól függően eltérően minősülnének. A komoly félelem kiváltására való alkalmasságot tehát minden esetben elsősorban a fenyegetés tartalma alapján kell elbírálni.

[49] Nyilvánvalóan alkalmas a komoly félelem kiváltására az emberélet kioltásával járó bűncselekmény elkövetésével való fenyegetés. A komoly félelem kiváltására való alkalmasságát bizonyítja az is, hogy az irányadó tényállás szerint a fenyegetést a hatóságok komolyan vették, és intézkedéseik szerint kellő komolysággal is kezelték, annak elkerülésére törekedtek.

[50] A jogerős tényállás alapján a támadó jellegű konkrét, komoly fenyegetés, a Btk. 314. § (1) bekezdésében meghatározott célzat, a terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntette megállapításához szükséges feltételek fennállnak.

[51] Nem sértett törvényt tehát az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét 9 rendbeli – melyből 6 rendbeli folytatólagosan elkövetett – terrorcselekmény elkövetésével fenyegetés büntetében [Btk. 314. § (1) bekezdés a) pont, (4) bekezdés a) pont] megállapította, és helyes a cselekmények minősítése is.

[52] A Kúria az alapügyben eljáró bíró elfogultságára való hivatkozást illetően a következőkre mutat rá.

[53] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés b) pontja értelmében ilyen feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés, ha az ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt.

[54] Ezen eljárási szabálysértés vizsgálatakor abból kell kiindulni, hogy van-e olyan törvényi rendelkezés, amely alapján az ügyben eljáró bírót kizártnak kell tekinteni.

[55] A bíró kizárására vonatkozó okokat a Be. 14. §-a sorolja fel. Törvény szerint kizárt a bíró, ha vele szemben valamely objektív, konkrét kizárási ok áll fenn [Be. 14. § (1) bekezdés a)-d) pont, (3) és (4) bekezdés], illetve, ha önmagával szemben elfogultságot jelentett be [17/2001. (VI. 1.) számú AB határozat]. Szintén kizárt az a bíró, akinek kizárását a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja szerint egyéb okból indítványozták, és kizárásának elintézése igazgatási úton megtörtént, vagy kizárását külön határozat megállapította [3/2021. (V. 13.) számú BK vélemény].

[56] A terhelt által hivatkozottak a Be. 14. § (1) bekezdés a)-d) pontjában meghatározott objektív kizárási okok esetein kívül esnek, ekként az elfogultságra hivatkozása a Be. 14. § (1) bekezdés e) pont alapján, egyéb okból elfogult bíró eljárása miatt bejelentett.

[57] Az Alkotmánybíróság 25/2013. (X. 4.) számú AB határozata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos alapkövetelmény, hogy az 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban: korábbi Be.) 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott felülvizsgálati eljárást megalapozhatja a korábbi Be. 21. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt elfogultsági okra alapított felülvizsgálati indítvány is. A hatályos Be. tartalmilag azonos szabályozása alapján tehát felülvizsgálatnak ez okból továbbra is helye van.

[58] Ahogy azonban az Alkotmánybíróság említett határozata indokolásának [46] bekezdése is rámutat, az elfogultsági kifogás felülvizsgálat keretében is csak a kizárásra vonatkozó egyéb szabályok szerint érvényesíthető.

[59] Az Alkotmánybíróság határozatában írtak alapján az elfogultsági kifogás kizárólag akkor szolgálhat felülvizsgálati eljárás alapjául, amennyiben az elfogultságra okot adó körülményről a jogerős ítélet meghozatalát követően szereztek tudomást, illetve ugyanazt az okot nem ismételtén jelentik be (Kúria Bfv.III.788/2020/17.).

[60] A következőzetes bírói gyakorlat szerint ezen túl elfogultság csak konkrét és alapos ok fennállása esetén állapítható meg.

[61] A kizárás iránti bejelentés alaposságát a konkrét ügghöz kötöten, valóságos tények alapján, esetileg kell tisztázni (BH 2012.147.), azaz azt a törvényi feltételt, miszerint az ügy elfogulatlan megítélése valamely bírótól nem várható, csak az adott konkrét ügy valóságos tényei alapján lehet megállapítani, s csak olyan feltárt adatok alapján, amelyek a bíró pártatlansága iránt észszerű (megalapozott) kételyt ébresztené alkalmasak (EBH 2014.B.4.II.). Az érdemben nem vizsgálható bejelentés nem ad alapot érdemi felülvizsgálati eljárás lefolytatására, az a törvényben kizárt felülvizsgálati indítvány (BH 2016.79., BH 2018.42.).

[62] A terhelt az indítványában egyrészt nem jelölte meg, hogy mely, az alapügyben eljárt első- vagy másodfokon eljáró bírót tartja elfogultnak, másrészt az elfogultság alapjaként nem hivatkozott semmilyen konkrét okra, így a bejelentése e törvényi követelménynek nem felel meg.

[63] Mindezek alapján a terhelt felülvizsgálati indítványa ezen részében törvényben kizárt.

[64] A terhelt azon kifogása, hogy az ügyben hamis bizonyítékokat használtak fel, az eljárt hatóságok korruptak voltak, azaz a kötelességüket a büntetőtörvénybe ütköző módon megszegték, valóságuk esetén a Be. 637. § (1) bekezdés d) és e) pontja szerinti perújítási oknak feleltethető meg, azonban felülvizsgálat alapját nem képezik.

[65] Az indítvány az eljáró ügyész elfogultságára hivatkozó részében is törvényben kizárt, ugyanis az ügyészi elfogultság megállapítása, illetve annak elbírálása nem tartozik a bíróság hatáskörébe. Ilyen határozat az ügyészség részéről pedig nem született.

[66] A terhelt beadványaiban számos más, a jelen büntetőügyet nem érintő, általa sérelmesnek tartott körülményt is közölt, amelyek azonban a felülvizsgálatban nem vizsgálhatók, e részében az indítvány szintén kizárt.

[67] Ekként a Kúria – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek felülvizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen eljárva a Debreceni Törvényszék 17.B.33/2022/29. számú ítéletét és a Debreceni Ítéletábla Bf.III.731/2022/18. számú végzését a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[68] A felülvizsgálati eljárásban felmerült bűnügyi költségről a Be. 664. § (1) bekezdés zárófordulata alapján rendelkezett.

IV.

[69] A Kúria végzése elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 6. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[70] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2023. november 21.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző